

du stúvað seg saman við proviantinum. Einkinn var at gera, enn at lata teir verða, men það varð bein- anvegin gjört teimum greitt, at teir bert fingi lön fyrri yvirtíðina. Tó stóð verri til umborð á einum av teim smærru hvalabátunum. Har hövdu ikki færri enn 14 mans krögv- að seg umborð.

Tá menn vórðu varir við teir, vóru vit komnir nak- að vestur um Ongland, og mátti hesin bátur seta inn í Onglandi við monn- unum. Í einum øðrum báti, vóru tveir funnir deyðir niðri í rennistei- num. Tað hevur ivaleyst verið ov lítið av friskari luft har, so tað skilst, at tað vóru nógvir, sum höv- du hug at sleppa við á ti- likar tórar. Eitt, sum trekti nóg, var lönin. Hon var ógvuliga góð, nóg betur enn við farma- bátum ella øðrum. Fyri níggju mánaðar, sum tú- rin vardi tilsamans, fekk eg 3.600 kr. Tá var vanlig ársinntøka hjá einum fiskimanni 700 krónur.

Nógvir proviantur

Túrin vardi í umleið hált ár, og hugsa vit um, at vit skuldu hava provi- ant við til meir enn 200 mans í eitt hált ár, var ikki smávegis, vit hövdu við. Teir, sum hövdu ar- beitt uppá proviantin segdu, at tað gingi fleiri dagar at fáa alt umborð. Hóast nógvir dagar gingi frá tí, vit hövdu bunkrað í Curaçao, og til vit vóru komnir uppá pláss, so gekk tíðin skjótt. Allir mans vórðu settir til at skilja epli. Tað var eitt øðiligt arbeiði.

Úr Cape Town

26. september: Holdes mænstring: Afgang Cape Town. Theodor lesur úr dagbókini hann ferdi fyrri túrin.

— Tað var so nógvr fólk umborð, og eingin kendi hvønn annan. Tað var tí neyðugt, at allir skuldu

standa á dekkinum, so leiðis at tað bar til at telja fólk. Onkrir av norð- monnunum hövdu áður arbeitt á hvalastøðini í Lopra. Hetta fekk eg seinri at vita.

Vit hövdu av allar besta veðri úr Cape Town og niður í isin.

Frá Cape Town var siglt at kalla beint suðureftir, og hugsi eg, vit sigldu umleið eina viku. Tá vit nærkaðust isinum, fór ein av hvalabátunum fram- um. Manningin á hesum hevði verið har fleiri ferðir áður, og vóru kunnugir við viðurskiptini. Hetta var serliga fyrri at finna, hvar best var at leggja hvalakókan. Vit skuldu liggja innan fyrri isin; har var slættari.

Hvalakókan, sum vit vóru við, var ein av teim- um gomlu. Tá vóru einir tveir, sum kundu hála hvalirnar upp gjøgnum hekkuna.

Tá vit so vóru komnir upp á pláss, fóru teir smærru hvalabátarnir út at veiða. Væl gekst, og nógvir hvalir var at fáa. Tað sá út sum tað trekti eystureftir, og fóru hvala- bátarnir sama veg tvørt við iskantinum. Vit vóru tá eysturi á 140 gradum.

Størsti hvalurin 117 fótur

Á hesum túrinum fingi vit 1086 hvalir, og fram- leiddi vit 88.000 fót. Tað var somikið nógvt til at fáa av bláhvali, at tað so at siga bert varð roynt eftir honum. Størsti hvalurin vit fingi var 117 fótur. Tá hesin hvalurin kom á borði vóru glómur í monnum. Teir segdu, at tilíkir hval- ir ikki vóru um hesar leið- ir.

Sum sagt var hetta ein av teimum eldru hvala- kókarunum, so hvalirnar máttu flensast, meðan teir lógu uppá síðuna av skip- inum. Eisini nýttu teir so- kallaðar doriur. Fyrst bleiv hvalurin flensaður har frammi. Frammi á

Tá íslenski trolarin Jón Baldvinsson fór á land í 1955

skipinum vóru sokallaðir spikplanir, og fingi teir skorið gjøgnum spikið langar álir aftur eftir hval- inum. Hesar vóru síðani hivaðar umborð á dekkið. Búkurin var somuleiðis skorin frá, men tá hann skuldi hivas umborð, máttu tveir ella triggir bummar til. Hesir lyftu eini 25 tons hvør. Alt var síðani koyrt í teir stóru ketlarnar har afturi í skip- inum. Hetta var ikki sum døgurðapoturin heima. Bert høvdið á hvalinum vigaði eini 25 tons. Hval- irnir lógu um 100 tons hvør. Roknað verður við einum tonsi til fótin. Vit vóru allir mynstraðir upp á tvey ár. Hetta var av teirri grund, at um vit ikki sluppu útum aftur isin, máttu vit bert vera liggj- andi veturin yvir. Annars er tíðarskeiðið til at skjóta hval bert til einaferð í

mars. Tá byrjar veturin har niðri.

Hetta var fyrsta árið, at vit ikki fóru inn í sjálvt Rosshavið. Uttanfyrri Rosshavið liggur ein is- brúgv, sum ein noyðist í- gjøgnum, men innanfyri er eingin isur. Hesaferð fóru vit als ikki inn hagar, tí tað var nógmið av hvali uttanfyri.

— Eg minnst ein dag- in, tá fingi bátarnir 24 hvalir. Tá máttu bátarnir steðga við at fara út aftur til vit vóru klárir aftur at taka imóti. Hægsta vit kundu arbeiða var 800—1000 fót um samdægrið, og hvalirnar kundu heldur ikki vera ov gamlir.

Í januar kom tangabát- ur til okkara eftir lýsinum, vit tá hövdu framleitt. Annars sóu vit ongan annan hesa tíðina.

Heima aftur

Vit sigldu heimaftur við fullum farmi fram við is- kantinum. Nú einaferð vóru vit allir róptir upp á dekkið at hyggja eftir Prinsesse Ragnhildsland. Hetta sama ár hevði ein norskur flúgvári funnið hetta landið. Tá var nors- ka prinsessan Ragnhild fœdd, og fekk hetta nýggja landið navn eftir henni. Vit hildu leiðina víðari, og fóru, eins og á útferðini, eisini hesaferð inn aftur í Cape Town, at taka olju og proviant.

Heimaftur hövdu vit av ringasta veðri. Vit vóru tá noyddir at sleipa tveir av teimum smærru bát- unum, sum ikki kundu klára seg í ódnarveðri- num. Hetta var gjøgnum

40 gr. beltið — tað sokall- ada stormbeltið. Hetta gongur líka frá suðurend- anum á Suðuramerika og heilt tvørturum.

Tvey ár at sleppa av við lýsið

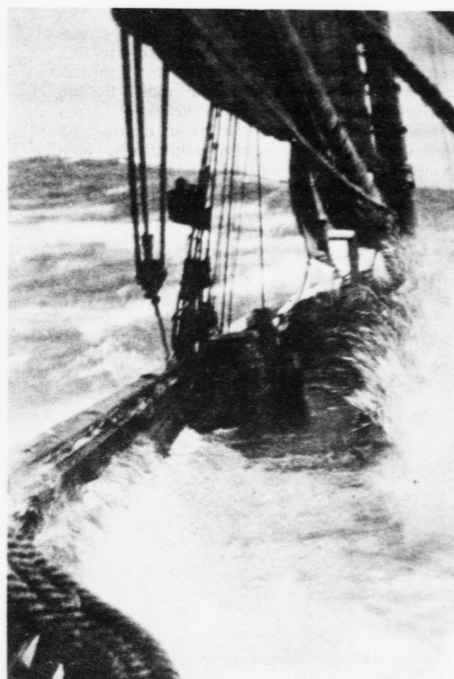
Úr aftur Cape Town varð aftur steðgað í Wal Walsh Bay. Hvalabátarnir vóru allir lagdir har, og vit tóku fólk av teimum, burt- ursæð frá nøkrum fáum, sum skuldu vera eftir sum vaktarmenn. Vit bunkr-

aðu so aftur í Kap Ver- isku oyggjunum. Plássið æt St. Vincent. Hetta var seinasta plássið vit vóru inni í, áðrenn vit, 40 dagar seinri, aftur vóru í Sande- fjord. Somikið gjørdi tann figgarkreppa, sum tá var um allan heim, at hesin báturinn, sum vit hövdu verið við, lá í heili tvey ár, áðrenn hann slapp av við lýsið. Eg minnst hetta, tí vit beinanvegin fingi nak- að av avrokningini, og

Framhald á síðu 12

Við Ólavi Halga var Theodor í 11 ár

Deysigslari í illveðri